

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. III. Quod sit officium Advocati?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

DUBIUM III.

Quod sit officium Advocati?

Suppono secundum omnes, in Advocato quatuor requiri, scilicet scientiam convenientem, justitiam causæ: fidelitatem, & pretium justum: quod si taxatum est, non licet ultra hoc accipere: ubi non est taxatum, sufficit justum naturale, ut v. apud Bon.

Resp. I Non potest sub gravi peccato suscipere causam, quam scit esse injustam. Ex causis autem civilibus in utramque partem probabilibus, & dubiis, utramvis, etiam minus probabilem tueri; dummodo cliens de minore probabilitate moneatur, v. asq. Salas, Card. de Lugo, Dian. t. 3. p. 2. R. 4. Quia utraq; pars habet jus proferendi suas rationes in judicio, ergo etiam Advocatus patrocinandi; neq; semper est verius, quod videtur probabilius; & fortè aliud erit judicium Judicis. Bon. de pec. d. 2. q. 4. p. 9. & supra l. 1. c. 2. & in precepta, d. 10. q. 3. p. 4.

Dixi, Civilibus: quia in causa criminali dubia, non licet tueri partes actoris, qui in tali casu graviter peccat contra Reum; ergo etiam Advocatus. Fill. t. 40. c. 1. Neq; quando actor contra possessorem agens, scit se nihil posse evincere, sed rem mansuram semper dubiam: quia tunc injustè vexatur possessor; pro quo tandem Judex debet judicare, ut v. Card. de Lugo, de just. d. 41. n. 7. Salas in 1. 2. d. 1. sult. n. 208.

Resp. II. In causa criminali, potest Reum etiam fontem defendere, ut mortem aliamve poenam evadat: quia Reus non tenetur ad poenam, nisi convictus, ergo potest per se vel alium eam avertere donec vincatur, *Bon. d. 10. q. 2. p. 4. n. 7.*

Resp. III. Advocatus tenetur pauperibus in extrema, vel gravi necessitate, gratis patrocinari, sine notabili tamen suo incommodo. Ratio est, lex charitatis. *Nav. Cajet. Less. Fill. Bon. l. c.* Unde solves.

I. Advocatus, qui sciens patrocinatur causam injustam, tenetur ad compensationem omnium damnorum inde consequentium. Unde parti contraria restituere debet ex peccato commissionis, quia fuit illi causa positiva damni: (similiterque si causam dubiam tueatur, eamque obtineat fraude, quia intercedit injustitia, ratione partis adversae, Clienti vero suo tenetur restituere ex peccato omissionis, quia ex officio tenebatur monere ignorantem causam injustitiam. Quod addo, quia si clienti constabat causam injustitiam, non tenetur illi restituere, *Bon. d. 10. q. 3. p. 4. Less. l. 2. c. 3. d. 5. Fill. Laym. Tan. q. 4. dub. 6. n. 127.*

II. Similiter peccare, & ad restitutionem teneri, quando defendit articulum justum causam injustam, ut sic Adversarium vexet, impediat, differat, aut pervertat, docet *Trul. l. 8. c. 5. d. 3. ex Caj. Sayr. &c.* quia censetur defendere causam injustam.

III. Quando causa nihil ferè habet probabilitatis, ita ut vix moraliter sit spes obtinendi, eò quod apud Judices semper rejiciatur, regulariter non licet suscipere: tum quia facit, ut cliens sine fructu

tem-

tempus, & pecuniam perdat; tum quia talis communiter non habetur probabilis. *Gard. de Lugo, de just. d. 41.* Quando autem cliens habet bonum jus in causa possessionis, non tamen in proprietate, an liceat Advocato eum defendere in causa possessoria, (dum de proprietate non agitur) quidam affirmant, negant alii, v. *Facund. in p. 8. c. 47. n. 13. Mol. tom. 1. tr. 2. d. 81. Card. de Lugo l. c. n. 10.*

IV. Advocatus, antequam patrocinium causae suscipiat, tenetur examinare ejus aequitatem, & probabilitatem, eamque clienti indicare sincerè: si enim falsa promissione, vel inani spe victoriæ, sùptibus involvat, tenetur ad restitutionem, *Bon. de pec. d. 2. q. 4. p. 9.* uti & qualitatem ac statum causae, seu periculum ejus perdendae indicare neglexerit, & cliens eo cognito litigaturus non fuisset, neque id ulla diligentia cognosci possit, non tenetur Advocatum ad damna resarcienda: docet *Bardi. d. 4. cap. 29.* quòd melior sit conditio possidentis, dum de damno illato non constat.

Suisset

V. Si clientis causam minus probabilem dicat esse omninò justam, tenetur de damno, si cliens cognito causae dubio, non fuisset litigaturus. *Bon. l. c.*

VI. Si in progressu causae iniquitatem videat, tenetur mox monere clientem, & suadere, ut desistat; aliàs ad restitutionem damnorum obligabitur: quia cum stipendio sit conductus, tenetur ex justitia monere. *Tan. l. c.* Neque potest vel ipse, vel Judex suadere compositionem, cum damno partis: quia compositio non habet locum, nisi quando res est dubia Si verò inducat ad transactionem

sine damno, deceptione, vi & metu, non tenetur
quia nulli facit injuriam. *Valent. Azor. Less. Luy
Bon. l. c.*

VII. Non potest absolvi, qui paratus est quovis
causas defendendas suscipere, *Sayr. l. 12. c. 24.
n. 18.*

VIII. Non licet cum cliente convenire de pretio,
post inchoatam litem, sed vel ante contractum
vel post finitā, *exc. Infames, 3. q. 7.* quia postquam
sua instrumenta ostendit, cogetur quolibet pretio
stare, ne prodatur. Ne licet pacisci de parte aliquo
quota, v. g. dimidia, tertia, vel quarta litis, pro pretio,
si victoria obtigerit: quia id graviter prohibetur
*L. Sumptus ff. de pactis. L. Item. c. de proc. c. de
sentur 3. q. 7. L. Si qui, cod. de post. Ratio est, ne pro
beaturoccasio, per fas & nefas procurandi victo-
riam. Hoc tamen casu non obligatur ad restitutionem,
si justum pretium non excedat, & dolus &
fraus absit, v. Sylv. V. Advocatus Nav. c. 15, Fill. Lay.
Bon. Sanch. l. 5. Consil. cap. 7. d. 9. & l. 37. & Cardan.
Lugo l. c.*

IX. Peccat Advocatus, 1. Si, cum non sit idoneus,
officium Advocati exerceat, & patrocinetur.
L. Nemini, ff. de Advoc. S. Thom. 2. 2. q. 71. estq; peccatum
ex genere suo mortale. 2. Si defendat causam
injustam secundum dicta, *cap. 1.* 3. Si ob nimias
dilationes, illicitas subornationes testium, & c. notabiliter
officiat parti adversae, habenti alias justam causam,
& c. v. *Nav. c. 25, Fill. q. 3.* 4. Si utriq; parti
patrocinetur; quia repugnat, ut utramq; partem
aequè defendat. *Sylv. Sanch. consil. p. 2 l. 6. c. 7. d. 7.* In
diversis tamen causis, secluso scandalo, non repugnat.

gnat. 5. Si in eadem causa, in qua est Judex, vel Af-
 fessor, agat Advocatum, quia duo officia contra-
 ria in eadem causa exercere non licet. *Sylv. Adv.*
 q. 2. 6. Si (tamen si defendat causam justam) pro-
 ducat scripturas, vel testes falsos, aut instrumen-
 ta; non tamen peccat, si in causa manifesta ^{jurda}
~~adversarium accipiat, dummodo nulla utatur falsitate~~
 iura, v. gr. allegando falsa, &c. *S. Thom. 2. 2. q. 71.*
 a. 3. *Sylv. Sanch. cons. p. 2. l. 6. c. 7. d. 8. Trul. l. c. 7.* Si
 adducat leges falsas, vel abrogatas, vel doctrinam
 reprobam; vel leges bonas in falsos sensus sci-
 ens prudens detorqueat. 8. Si in gravamen alte-
 rius partis quærat dilationes ad rem non facien-
 tes. *v. Fill. Trul. l. c. 9.* Si accipiat mercedem inju-
 stam. Quando autem à lege pretium nullum ta-
 xarum est, censetur illud justum, quod habetur ta-
 le iudicio prudentum, attenda qualitate negotii,
 dignitate, scientia, & peritia Advocati, & labore,
 quem impendit, ac demum consuetudine appro-
 bata. *v. Trul. l. c. d. 5.* 10. Si contractum usurarium,
 vel aliter iniquum suadeat aut probet. 11. Si leges,
 statuta & consuetudines patriæ ignoret, (unde si
 grave damnum clienti obveniat, tenetur compen-
 sare) vel intelligere non studeat.

X. Peccat advocatus contra justitiam, si ratio-
 nes, & fundamenta clientis, quem justè defendit,
 vel secreta causæ detegat adversario, ut ex aliis
 probat *Fagnad. in p. 8. c. 47. n. 13. v. etiam Card. de*
Lugo l. c. n. 6. teneturque ad restitutionem, si eam
 ob causam cliens causam perdidit, victurus aliàs:
 quia fecit contra officium, nec adhibuit diligen-
 tiam ad causam obtinendam in favorem clientis.

Azor. Fill. & c. ll. cc. Limitant tamen aliqui, nisi

periculum sit, ne pars adversa grave damnum in
 que patiatur; quia ajunt, quilibet potest sine
 damno, grave damnum alterius prohibere, v. *Laym.*
p. 2. cap. 31. Azor Regi. Fill. Lay. lib. 1. t. 1. cap. 5. m. 18.
 Verum hanc limitationem, cum *S. Thom.* alii
 non admittunt, nisi forte Reus capite plestendo
 esset, & accusator injustè procederet: tunc enim
 ajunt, Advocatus accusatoris deberet falsitatem
 prodere: si tamen spes esset profuturum, ac
 cusatore prius monito, ut desistat. v. *Card. de La-*
go l. c.

XI. Advocatus, si causarum expeditiones, cum
 præjudicio clientum, differat, postponat, vel ple-
 res acceptet, quàm expedire possit, peccat, ac to-
 netur ad restitutionem; uti & omnium damno-
 rum, quæ per ejus imperitiam, malitiam, vel ne-
 gligentiam, cliens aut actor incurrit: non tamen
 tenetur in omnibus causis adhibere eandem dil-
 gentiam, sed majorem vel minorem, pro causa
 qualitate. *vid. Fill. Bon. in prac. 8. d. 10. q. 3. Less. l. 1.*
c. 39. d. 9. Laym. l. 1. t. 1. c. 5.

DUBIUM IV.

Quæ sit obligatio Referentis, Secretarii, Notarii, & Procuratoris?

Resp. Tenentur ii omnes justè fideliterque ex-
 exercere suum officium, sive ex debito muneris tan-
 tum, sive etiã ex juramento. Item tenentur scire
 ea, quæ ad suum officium spectant, debitamque
 diligentiam adhibere, præstando omnia necessa-
 ria, terminos justos petendo, & appellando, cum
 fue-